

АКАТИСТ ЧАСНОМ И ЖИВОТВОРНОМ КРСТУ ХРИСТОВОМ

празнује се 05.(18.) јануара – Крстовдан, 07. (20.) маја – Појава Часног Крста у Јерусалиму и 14. (27.) септембра – Возвиждење Часног Крста - Крстовдан

Кондак 1.

Христоимени људи, дођите да саставимо хвалу Часном Крсту, на коме је Цар Славе својевољно раширио руке и увео нас на прво блаженство из кога смо испали ђаволском преваром. А Ти, о пресвети Крсте, имајући у себи својствену силу распетог Христа, спасавај и чувај од свију беда оне, који Ти с љубављу кличу:

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Икос 1.

Анђелски ликови, Божије слуге, опколивши Крст, прослављају вољно страдање Христа Животодавца, а ми, избављајући се од смрти Његовим страдањем, подражавамо горњим Силама и радосно кличемо:

Радуј се, Крсте, јер на Теби Христос, Бог наш, својевољно рашири руке Своје и изврши наше спасење!

Радуј се, јер распетим на Теби Христом уништи преступ Адама и Еве, који беху пружили руке према забрањеном дрвету!

Радуј се, јер се издизањем на Теби Законодавца као преступника, уништи стара клетва бачена на нас!

Радуј се, јер се страховитим тајанственим догађајем на Теби, род човечански ослободи од бездана смрти!

Радуј се, јер се помоћу Страдалног на Теби, скруши смртна жалост!

Радуј се, јер се због тога Страдалац - Бог примири са људима!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 2.

Господе, видевши пале људе, Ти си се очовечио, крст и смрт си вољно у телу претрпео за род наш. Избави нас од вечне смрти, јер исповедамо Тебе Сина Божијег и певамо Ти: Алилуја!

Икос 2.

Христе, разум човечији изнеможе у постигнућу велике тајне Твога ваплоћења, и за нас вољног страдања. Ти си, Боже безстрадални, као човек претрпео крсно страдање и ово оружије смрти Твоје учинио извором живота и спасења свију, који у Тебе драговољно верују и хвалебно певају:

Радуј се, Крсте, на коме се сврши тајна предодређена од векова!

Радуј се, јер се на Теби изврши наше искупљење многообразно, у лицу и сенци предјављено!

Радуј се, јер умрли на Теби Животодавац, крв и воду просу, чиме се смивају греси наши!

Радуј се, јер се капљама најсветије крви Његове, очишћују грешне красте душе наше!

Радуј се, Крсте, као животно дрво које је усред Раја Божјег, за којим хришћани жуде!

Радуј се, јер нас храниш плодовима умне бесмртности и бодриш нашу малодушност надом живота вечног!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 3.

Христе, Твој Крст је у суштини дрво, али оденуто божанственом силом и свету чулно јављено, које чини чудним спасење нас, који се трудимо да Ти певамо: Алилуја!

Икос 3.

Имајући пред очима нашим Крст пресвети, светитељским поклоњењем поштујемо га, ради распетога на њему Христа Спаситеља, и љубећи га, кличемо:

Радуј се, Крсте, прослављени послушношћу и страдањем Христовим!

Радуј се, увеличани уздицањем на Теби Сина Божијег, Који подиже сав свет од пада Адамовог!

Радуј се, јер се од тајанственог догађаја на Теби, земља ужасну и устрепта да би прогутала законопреступнике!

Радуј се, јер се због закланог на Теби Јагњета Божјег, завеса на храму раздели и жртва пијачна уништи!

Радуј се, јер распаднутим под Тобом камењем, каменосрдни родови јеврејски отпадоше од Бога и лишише се благодати савршенства и Царства!

Радуј се, јер помрачењем сунца за време страдања Христовог, прође ноћ многобоштва и народима засија светлост вере!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 4.

Дишући злбом и покренути завишћу, првосвештеници јудејски сакрише у земљу крст Твој, Христе Боже, да не буде обличење њиховог безумља, али Он, као ризница скупочена из земаљских недара засија, пронађен трудом благочестиве Јелене и јави се свету на радост свима вернима, с боголепном песмом: Алилуја!

Икос 4.

Видећи онда проналазак Часног Крста, хришћани прослављаху на њему распетог Христа Бога, вичући: Господи помилуј! И ми сада подражавајући њима, прослављамо Крст Твој Свети овим хвалама:

Радуј се, Крсте сакривени у земљу, јер си осветио природу земаљску оскрнављену греховима нашим!

Радуј се, јер си јављањем Твојим из недара земаљских, посрамио хулитеље ваплоћења и рођења Христова!

Радуј се, јер телом Пострадали на Теби, доби сваку власт на Небу и на земљи да све и сва Богу приведе!

Радуј се, јер Умрли на Теби као човек, силом Божанства Свога сруши резе адске и отуда изведе душе праведника!

Радуј се, Крсте, јер разбојник благоразумни, распет с Христом, Кога је за Господа признао, помоћу Тебе, као лествицама изиђе на Небо!

Радуј се, јер пресецањем страдања оних који са Христом беху распети, узводиш их све у Царство Небеско!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 5.

Господе, као Мојсију, Пророцима увек си облик Крста Твога јављао, побеђујући непријатеље Твоје, а сад имајући Твој Крст, ми молимо помоћ: Укрепи Цркву Твоју и дај благоверним царевима православним, као Константину, победу над непријатељима, да би се разбегли сви непријатељи Твоји, који Ти не певају: Алилуја!

Икос 5.

Христe, изобразив моћ Часног Крста, Мојсије је победио непријатеља Амалика у пустињи Синајској; људи ојачаваху када ширећи руке чињаше знак крста, а сада се код нас испуни догађај: данас се Крст уздиже и демони беже; данас се сва твар од амбиса ослободи, јер нам сви дарови засијаше Крста ради, коме радујући се певамо:

Радуј се, Крсте, страшно оружије Христово од кога демони стрепе!

Радуј се, јер силом распетог Христа на Теби бесовски пукови далеко се прогоне!

Радуј се, јер се Божанском благодаћу која у Теби дејствује дају победе над неправославним војскама!

Радуј се, јер се због Тебе ратови неверних под ноге правоверних цара покоравају!

Радуј се, јер од Тебе - извора рајског, произвиру сва блага!

Радуј се, јер нам од Тебе, као високорасног и многоплодовитог дрвета, рађају плодови живота и спасења због Христовог страдања на Теби!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 6.

Животворно Крсно дрво јави се увек као проповедник силе и Божанства Христовог, када је дотицајем својим мртвога васкрсло и у живот га увело, што видећи многи од јудеја и народа, познадоше велику тајну благочешћа, јер се ради човечијег спасења Бог у телу јавио и крсно страдање претрпео да спасе оне који Му певају: Алилуја!

Икос 6.

Као превелико рајско дрво, уздиже се на Голготи Часни Крст Христа, одакле посла по свој васељени умне проповеднике благодати и силе Распетог на њему. Под његовом сенком нађоше хлад они, који су опаљени знојем части и који хоће благочесно да живе у Исусу Христу. И ми учесници његове благодати, весело му кличемо:

Радуј се, Свети Крсте, преображен у Дрво живота, које је засађено у Едему ради Адама!

Радуј се, јер се на Теби рукама раширен јавио свету нови Адам!

Радуј се, јер под сен Твоје благодатне заштите сви верни прибегавају!

Радуј се, јер милосрђем Онога Који нам је дао Тебе, грешници се кају и избегавају огањ пакла!

Радуј се, Крсте, утехо наша у жалости и у невољи!

Радуј се, оживљавајућа Утехо и Помоћи изнемоглим у борби наклоњеним страстима света и ђавола!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 7.

Господе, хтео си да објавиш роду човечанском неиспитану пучину благодати и милосрђа Твога, даровао си нам Крст Твој - чврстог чувара и прогонитеља демона; с њиме и ми сви, који у Тебе верујемо, прослављамо величину страдања Твога, певајући Ти благодарно: Алилуја!

Икос 7.

Господе, дивна си дела јавио Крстом Твојим Часним. Тобом пак распетим на крсту сва твар се измени: сунце сакри зраке своје, темељи земаљски пољуљаше се, ад се сруши државом власти Твоје и издаде осуђенике, које је од века држао, због овога увезујемо га овим песничким цвећем:

Радуј се, Крсте, јер сва твар састрадаваше Пострадалом на Теби, Творцу и Владици!

Радуј се, јер Његову силу и Божанство посведочише сунце помарчењем и земља тресењем!

Радуј се, јер Умрли на Теби не остаде међу мртвима, већ разрушив државу смрти васкрсе у трећи дан!

Радуј се, јер преко Њега васкрслог, од Апостола започета проповед Јеванђељска зађе у све крајеве земље!

Радуј се, Крсте, јер се Тобом уништи идолопоклонство народа!

Радуј се, јер се ради Тебе права вера у Једнога Бога, у Тројици слављена, утврди по свој земљи!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 8.

Видевши Бога очовеченог и Који на крсту беше распет, мислима својим удаљимо се од сујетног света и ум на Небо пренесимо, јер због тога је Бог сишао на земљу и узишао на крст да преко њега, као лествицама узведе на Небо оне, који Му певају: Алилуја!

Икос 8.

Данас се веселе Адам и Ева видећи пред собом положен Крст, Којим би поражен противник, који их је давно у Рају, једењем забрањеног плода преварио и учинио својим робовима. Томе и ми, радујући се с Пророцима за избављење од ропства нашег душевног, са страхопоштовањем запевајмо:

Радуј се, Крсте, јер на Теби Пастир Добри душу Своју положи за овце Своје и сиђе до ада, тражећи изгубљене!

Радуј се, јер Он не презре дело руку Својих, Адама и Еву, већ их с другим праведницима оте из ада, као из чељусти јаке звери и у Рај их усели!

Радуј се, јер пламено оружје даје леђа прикованом Христу и Херувим, који чуваше Едем, одступи од Дрвета живота!

Радуј се, јер смо сада крштењем препорођени у Христу, поставши нови људи и слободно се причешћујемо рајском храном!

Радуј се, Крсте, сасуде силе Христове, послани од Сиона, којим пасемо на пашњацима Јеванђељских учења!

Радуј се, јер се Тобом чувамо неповређени од вукова душегубних, као ричућих лавова и оних који желе да нас прогутају!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 9.

Крсте преблажени, избави нас сваких беда и сплетки вражијих, примивши благодат и силу од прикованог на Теби Христа, чије вољно и спасоносно страдање за сав свет прослављајући певамо: Алилуја!

Икос 9.

Господе, беседништво свако земаљско није довољно да прослави Крст Твој, на коме си извршио спасење наше. С њим заједно, не знајући достојно да га похвалимо, узвикујемо овако:

Радуј се, Крсте, јер вазнесени на Теби Спаситељ света, призва многе људе да Га познају и досад призива!

Радуј се, јер Засијалим на Теби, као на светиљци - Светлост Истине озарава све крајеве земље светлошћу богопознања!

Радуј се, јер сав исток и запад прослављају Пострадалог на Теби!

Радуј се, јер и Тебе као подножје Христово, узвишујући прослављају сви верни!

Радуј се, јер од Тебе као непресушног извора, христоимени људи црпе обиље вечних блага!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 10.

Пресвети Крсте, буди помоћник нама који желимо да се спасемо и прибегавамо под Твоју заштиту, сачувај нас од свих зала силом на Теби распетог Христа, Коме као Богу и Избавитељу нашем благодарствено и хвалебно певамо: Алилуја!

Икос 10.

Свечасни Крсте, Ти си зид који нас ограђује од сваких беда и напасти, и стуб чврсти противу непријатеља, коме невидиви борци не смеју приступити, јер се боје да погледају на силу Твоју; зато се у вери ограђујемо светим Твојим знамењем и весело певамо:

Радуј се, Пречасни Крсте Христов, заштитниче наш од злих духова!

Радуј се, јер нас чуваш неповређеним од распаљених стрела њихових!

Радуј се, јер од знамења Твога, које са вером благочесно чинимо, све силе адске исчезавају као дим од ветра!

Радуј се, јер се од Тебе топи сва моћ њихова као восак од огња!

Радуј се, Крсте, јер свети Мученици, ограђујући се знамењем Твојим и призивајући име Христово, јуначки претрпеше свакојакe муке!

Радуј се, јер преподобни Оци, помоћу Божанске силе, која је урођена знамењу Твоме, победише бесовска страховања и буђење страсти!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 11.

Свечасни Крсте, приносимо Ти свеумилну песму и смирено молимо се на Теби распетоме Христу, Богу нашем, Који нам дарова Тебе на радост и утеху у тузи и жалости, да нас страдањем Својим избави од страдања душевних и научи, да му благодарно певамо: Алилуја!

Икос 11.

Крсте пресвети, просвети наша душевна чула светлошћу благодати Божије која је тајно с Тобом, да се озарени њоме и научени не спотакнемо о камен какве саблазни, но да узмогнемо ићи право путем заповести Божијих целога живота нашег, певајући овако:

Радуј се, Крсте, светилнице Божанске светлости!

Радуј се, Веснице непрестаних чудеса Христових, и Проповеднице милосрђа према роду човечанском!

Радуј се, Крсте, Обновљење рода људског и печате и потврдо Новог завета Христовог!

Радуј се, Прославо вере православне и добронадежна Котво наде наше!

Радуј се, Украсе светих храмова Христових и Оградо благочестивих домова!

Радуј се, Благослове поља и вртова и Освећење свију елемената!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 12

Господе, подај нам Твоју свемоћну благодат, да узевши крст свој следујемо Теби, Владици нашем, не приковани ексерима, као Ти, но сараспињући се с Тобом, трудом, уздржањем и смирењем, - не би ли тако били учасници страдања Твојих, од којих извиру потоци живота вечног, који напајају све правоверне, који Ти благочесно певају: Алилуја!

Икос 12.

Свечасни Крсте, појући величину Твоју, хвалимо Те сви као победоносни сасуд Цара Небеског и сверадосно знамење нашег спасења, па Ти и певамо:

Радуј се, Крсте, Државо православних царева - неразрушива Оградо царства њихових!

Радуј се, Украсе светитеља и свих подвижника вере, и благочешћа Сило и Поткрепљење!

Радуј се, Крсте, који нас ограђујеш од колевке до гроба, на свим путевима живота, и по смрти на ваздушним митарствима штитиш од духова злобе!

Радуј се, Крсте, јер си појавом својом на Небу претекао славни Други долазак Христов!

Радуј се, јер ће Те тада видети они који су Христа разапели и сви неверни, и заридате горко; а који љубе Господа, видеће Те и врло ће се обрадовати!

Радуј се, Часни Крсте, сверадосно знамење нашег искупљења!

Кондак 13.

О, Пречасни и Животворни Крсте Господњи, Утехо православна, видећи Те положена пред нама, узводимо се мислима к распетом на Теби Христу, Кома се смирено молимо: да нас грешне помилује ради Тебе и удостоји нас рајског насеља, да му вечно певамо: Алилуја!

(Овај Кондак се чита трипут, а онда Икос 1. и Кондак 1.)

МОЛИТВА ЧАСНОМЕ КРСТУ *

Слава Господе, Крсту Твоме Часноме!

Нека васкрсне Бог, и нека се развеју непријатељи Његови, и нека беже од Лица Његова они који га мрзе. Нека ишчезну као што ишчезава дим, као што се топи восак на домаку огња; тако нека изгину ђаволи пред лицем оних који љубе Бога и осењују се крсним знаком, и који радосно говоре: Радуј се, пречасни и животворни Крсте Господњи, који прогониш ђаволе силом распетог на теби Господа нашег Исуса Христа, који је сишао у пакао и сатро силу ђаволску, и који нам је даровао тебе, Крст Свој Часни, за прогањање сваког противника.

О, пречасни и животворни Крсте Господњи, помажи ми увек са Светом Владарком, Дјевом Богородицом, и са свима Светима занавек. Амин.

(* Молитва Часном Крсту није била у саставу акатиста из ПРАВОСЛАВНИ МОЛИТВЕНИК, већ је додата са страница Светосавље.орг)

Тропар, глас 1.

Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над њиховим противницима, и сачувај Крстом Твојим народ Твој.

Кондак, глас 4.

Узneo си се на Крст Својом вољом, истоименоме Твоме новом становништву (Хришћанима) милости даруј, Христе Боже. Развесели силом Твојом благоверни и христољубиви род наш, даруј му победу над непријатељима, јер имамо Твоје оружје у свету, непобедиву победу Крста.

01. (14.) август - Изношење Часног и Животворног Крста

Тропар Крсту, глас 1. Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над њиховим противницима, и сачувај Крстом Твојим народ Твој.

Кондак Крсту, глас 4. Узneo си се на Крст Својом вољом, истоименоме Твоме новом народу милости даруј, Христе Боже. Развесели силом Твојом благоверни и христољубиви род наш, даруј му победу над непријатељима, јер имамо Твоје оружје у свету, непобедиву победу Крста.

07. (20.) мај - Појава Часног Крста у Јерусалиму

Тропар Крсту, глас 8. Лик Твога Крста, који си од свете горе до Голготе распростро, сада засија јаче од сунца. У њему си показао Твоју силу, Спаситељу, и њиме си оснажио и верни народ Свој: Њиме и спасавај грешне на Земљи, молитвама пресвете Богородице, Христе Боже, и спаси нас.

Кондак Крсту, глас 4. Отворио си небеса закључана, пресветлом светлошћу на небу, којом је на Земљи засијао пречисти Крст: Зато светлост његовог дејства примамо и ка незалазној светлости се настањујемо, а у духовном рату имамо његову помоћ, извојевану Твојом победом на Крсту.

14. (27.) септембар - Воздвижење Часног Крста - Крстовдан

Тропар, глас 1. Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над њиховим противницима, и сачувај Крстом Твојим народ Твој.

Кондак, глас 4. Узнео си се на Крст Својом вољом, истоименоме Твоме новом народу милости даруј, Христе Боже. Развесели силом Твојом благоверни и христољубиви род наш, даруј му победу над непријатељима, јер имамо Твоје оружје у свету, непобедиву победу Крста.

Трећа недеља поста – Крстопоклона (Поклоњење Часном Крсту)

Тропар, глас 1. Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над њиховим противницима, и сачувај Крстом Твојим народ Твој.

Кондак, глас 7. Некада је пламено оружје чувало врата Раја, али на њих наиђе преславни савез, дрво крсно, жалац смрти и паклена победа би прогнана. Стао си пред све који су били у Аду, Спаситељу мој, кличући: Уђите поново у Рај!

*ПРАВОСЛАВНИ АКТИСТИ, II допуњено издање, издаје манастир Денсковац, л.Г.2004.
са благословом његовог Преосвештенства Епископа шумадијског Господина Јована*